

T.C.
ELAZIĞ VALİLİĞİ
ELAZIĞ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI I. DÖNEM II. ORTAK YAZILI SINAVI
COĞRAFYA 10. SINIF

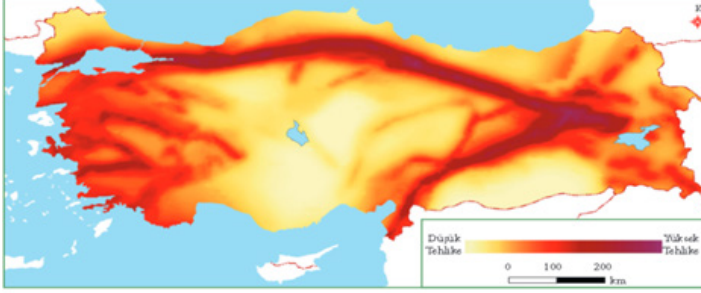
Adı ve Soyadı :

Şubesi : Öğrenci Numarası :

Aldığı Puan :

1. Aşağıda Türkiye fay kuşakları ve deprem riski haritası verilmiştir.

a) Haritada yer alan üç ana fay hattının isimlerini yazınız. (9 PUAN)

Kuzey Anadolu fayı
Doğu Anadolu fayı
Batı Anadolu fayı

b) Deprem riskinin az olduğu illerden iki tanesini yazınız. (6 PUAN)

Mardin, Şanlıurfa, Mersin, Karaman, Konya,
Aksaray, Nevşehir vb.

2. Aşağıda dünya haritası verilmiştir.

Harita üzerinde Amazon Nehri'ni 1, Atlas Okyanusu'nu 2, Güney Çin Denizi'ni 3, Akdeniz'i 4 ve Karayipler Denizi'ni 5 ile numaralandırarak gösteriniz. (15 PUAN)

3. Aşağıdaki harita üzerinde Türkiye'deki bazı dağlar gösterilmiştir.

Haritada gösterildiği gibi dağların doğu-batı yönünde uzanmasının İç Anadolu Bölgesi'nin iklimi üzerindeki etkisini kısaca açıklayınız. (10 PUAN)

Kuzeyde Kuzey Anadolu dağlarının kıyıya paralel uzanması sonucunda Karadeniz'den gelen nemli havanın iç kesimlere geçişi engellenmiş. Böylece Anadolu'nun iç kesimlerinde daha karasal ve kurak bir iklimin oluşmasına neden olmuştur.

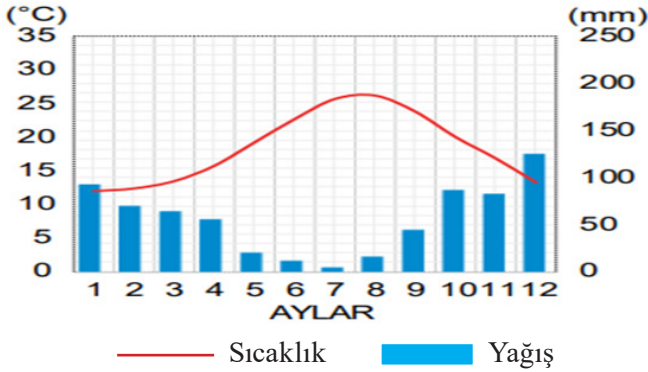
4. Aşağıda bulunan tombolonun oluşumunda etkili olan dış kuvveti yazarak oluşum sürecini kısaca açıklayınız. (15 PUAN)

Etkili olan dış kuvvet: **Dalgalar**

Oluşum süreci: Kıyıya yakın bir adanın kıyı oklarıyla karaya bağlanmasıyla oluşan yarımada.

5. Aşağıda bir iklim bölgesine ait aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

İklim şartları bir bölgede toprak oluşumunda önemli bir etkiye sahiptir. Toprak oluşumu öncelikle kayaların fiziksel ve kimyasal olarak parçalanmasıyla başlar. Ayrışan kayalar üzerinde bitki örtüsü gelişir ve çürüyen bitki ve hayvan parçaları toprağı humus bakımından zenginleştirir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Bu iklim bölgesinde hangi tür topraklara rastlanır? (5 PUAN)

Kırmızı Akdeniz toprağı (Terra Rossa)

b) Bu iklim bölgesinde topraklar hangi ayrışma türüyle oluşur? (5 PUAN)

Kimyasal ayrışma

6. Göller yöresi, kuzeydoğuya uzanan Batı Toroslar'ın güneydoğuya yönelmesi ile dağlar arasındaki çukurların sularla dolması ve yörede bulunan suda çözünebilir kayaların kimyasal ayrışmaya uğraması sonucunda oluşan Burdur Gölü, Acıgöl, Kovada Gölü, Akşehir, Eğirdir ve Beyşehir gibi göllerin bulunduğu bölgeye verilen isimdir. Ayrıca bölgede Isparta yakınlarında Gölcük isimli bir maar gölüne de rastlanmaktadır. Bölgede bulunan Burdur Gölü, Acıgöl, Yarışlı Gölü acı su özelliği gösterirken, Salda Gölü, Eber Gölü, Eğirdir ve Beyşehir göllerinin suları tatlıdır.

Verilen metne göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Suda çözünebilir kayaların varlığı oluşumlarına göre hangi göl çeşidinin oluşmasını sağlamıştır? (5 PUAN)

Karstik göller

b) Yörede bulunan bazı göllerin sularının tatlı olmasının nedeni nedir? (5 PUAN)

Dışa akışının bulunması

c) Isparta'da Gölcük maar gölünün bulunması hangi iç kuvvetin yörede etkili olduğunu göstermektedir? (5 PUAN)

Volkanizma

7. Türkiye'nin kullanılabilir su kaynağı, bulunduğu bölgedeki ülkelere göre yüksektir. Fakat yüksek nüfus artışı nedeni ile son 60 yılda kişi başına düşen su miktarı 4000 m³ ten 1430 m³ e gerilemiştir. 2030 yılında, Türkiye'nin nüfusunun 100 milyona çıkacağı ve kişi başına düşen su miktarının 1120 m³ e gerileyeceği öngörülmektedir.

Buna göre su kıtlığı sorunu yaşamamak için kişisel olarak almamız gereken tedbirlerden iki tanesini yazınız. (10 PUAN)

- **Bulaşıkları elimizde değil bulaşık makinesinde yıkamalıyız.**
- **Araba, halı vb. yıkarken suyu açık tutmamalıyız.**
- **Dušta kalma süremizi kısaltmalıyız.**
- **Yüzümüzü ve ellerimizi yıkarken veya dişlerimizi fırçalarlarken suyu açık tutmamalıyız vb.**

Yukarıda verilen cevaplar örnek cevaplardır. Kişisel tedbir olabilecek genel tasarruf tedbirleri manasına gelen tüm olası cevaplar doğru kabul edilecektir.

8. Türkiye'de erozyonun (toprak kaybı) şiddetinin artmasına sebep olan pek çok faktör vardır.

Bunlardan insan faaliyetlerine iki örnek yazınız. (10 PUAN)

Arazinin yanlış sürülmesi,

Orman tahribatı,

Tarım topraklarının nadasa bırakılması,

Orman yangınları vb.